

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 septembrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte
Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul-șef interimar al Procuraturii de Circumscripție Bălți, Procopciuc Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Edineț din 29 decembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Golimaz Vasile xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 22.09.2016 - 29.12.2016,
2. Instanța de apel: 18.01.2017 - 11.05.2017,
3. Instanța de recurs: 17.07.2017 - 20.09.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 29 decembrie 2016, Golimaz Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.155 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, iar conform art.90 Cod penal, pedeapsa aplicată acestuia a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă a părții vătămate Golimaz Zinaida a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Golimaz Vasile, la 27 mai 2016, aproximativ la ora 16.30, aflându-se în gospodăria sa din s.xxxxxxxxxx, r-nul Edineț, în urma unui conflict cu fosta soție Golimaz Zinaida, având în mână o furcă, a amenințat-o cu moartea, aplicându-i ultimei o lovitură cu partea ascuțită a furcii în regiunea degetului trei a mâinii drepte cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.137/D din 23.08.2016, vătămare corporală ușoară, sub formă de plăgi și edem al degetului trei a mâinii drepte, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect ascuțit înțepător, pericolul realizării acestei amenințări fiind real.

3. Împotriva sentinței a declarat apel și apel suplimentar procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa de 2 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu încasarea în beneficiul statului din contul lui V.Golimaz a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă de 57 lei, deoarece, la stabilirea

pedepsei, instanța nu a luat în considerație gravitatea infracțiunii comise și pericolul social al acesteia, fiind încălcate prevederile art.61, 75 Cod penal; - instanța incorect a ajuns la concluzia că suspendarea executării pedepsei conform art.90 Cod penal, va atinge scopul pedepsei penale; - instanța nu a reținut că inculpatul se caracterizează negativ la locul de trai, a fost sancționat contravențional, pe motiv că nu a permis accesul fostei soții în gospodăria comună, că cu trei zile înainte de comiterea infracțiunii, a amenințat-o, fapt constatat prin declarațiile martorului E.Costaș, nu și-a recunoscut vina, nu a recuperat prejudiciul material și moral cauzat părții vătămate, anterior a fost condamnat, inclusiv și pentru violență în familie față de fosta soție la o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, pedeapsă ce nu și-a atins scopul de corectare și reeducare a inculpatului; - instanța la stabilirea pedepsei nu a reținut circumstanța argavantă reținută prin rechizitoriu - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, precum nu s-a expus nici asupra cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă de 57 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror.

Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui V.Golimaz în săvârșirea infracțiunii imputate, astfel că corect a încadrat acțiunile acestuia în baza art.155 Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a constatat că prima instanță, la stabilirea pedepsei, a ținut cont de principiile generale de aplicare a pedepsei prevăzute de art.61, 75 Cod penal, care este una echitabilă faptelor infractorice comise, ce corespunde împrejurărilor cauzei, normelor legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Respectiv, instanța de apel a respins argumentul apelantului, precum că prima instanță incorect a ajuns la concluzia privind aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, concluzionând totodată că, dimpotrivă aceasta a ținut seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei și corect a dispus ca pedeapsa cu închisoarea să fie executată condiționat pe termen de probă, luând în considerație faptul că antecedentul penal precedent în privința inculpatului este stins, cât și comportamentul provocator al părții vătămate Z.Golimaz în ziua de 27.05.2016, or ultima, cunoscând faptul că hotărârea judecătorească prin care a fost partajată averea dintre ea și inculpat, și anume cea de atribuire ei în natură a garajului din gospodăria comună, a fost pronunțată doar cu o zi înainte - 26.05.2016, și respectiv, la situația din 27.05.2016 nefiind executorie, precum și cunoscând faptul că se află în relații ostile cu inculpatul, intenționat, la 27.05.2016, a mers în gospodăria unde acesta locuiește și în mare măsură a provocat faptul săvârșirii de către inculpat a infracțiunii.

La fel, instanța de apel a respins și argumentul apelantului, precum că inculpatul nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate, deoarece prin sentință acțiunea civilă a părții vătămate a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile, iar inculpatul în ședința instanței de apel nu a manifestat dezacordul cu acțiunea civilă, astfel că corectarea și reeducarea lui, poate fi atinsă și fără a fi izolat de societate, prin dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea, în baza art.90 Cod penal, prin ce inculpatul va avea posibilitatea reală să-și dovedească corectarea prin comportamentul exemplar și muncă cinstită.

Respins de instanța de apel a fost și argumentul procurorului, precum că prima instanță incorect nu a reținut în seama inculpatului circumstanța agravantă - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, deoarece această circumstanță, reieșind din dispozițiile art.77 Cod penal, nu poate fi reținută, fiindcă antecedentele penale a inculpatului au fost stinse.

La fel, instanța de apel a respins solicitarea procurorului de a fi dispusă spre încasare de la inculpat a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei, deoarece expertiza pe cauza dată a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, precum și în vederea stării de responsabilitate a învinutului, care la rândul său au determinat încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, pusă în sarcina părții acuzării, și aceste cheltuieli judiciare suportate urmează a fi trecute în contul statului.

5. Împotriva hotărârilor nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6),10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acestora în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, cu încasarea în beneficiul statului din contul lui V.Golimaz a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă de 57 lei, invocând repetat aceleași motive descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia avocatului Gh.Odobescu în numele inculpatului expusă în referință, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului procurorului, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, procurorul a invocat ca temeiuri de casare a hotărârii judecătorești art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile date în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Totodată, Colegiul reține că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârile instanțelor referitor la pedeapsa principală aplicată inculpatului, considerând că neîntemeiat a fost suspendată condiționat pe termen de probă.

Motivele recurentului, precum că instanța de apel, menținând soluția primei instanțe în partea stabilirii pedepsei, neîntemeiat a considerat că pedeapsa este individualizată conform prevederilor legale și greșit a ajuns la concluzia că în privința inculpatului pot fi aplicate prevederile art.90 Cod penal, Colegiul penal le consideră neîntemeiate.

La acest capitol Colegiul remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Sanctiunea art.155 Cod penal, în baza căruia V.Golimaz a fost declarat vinovat, la momentul comiterii faptei prevedea o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare pe un termen de la 1 la 3 ani. Instanța, i-a stabilit lui V.Golimaz pedeapsa cea mai aspră prevăzută de art.155 Cod penal - închisoarea, cu toate că sanctiunea normei date prevede și pedepse alternative - amendă și muncă neremunerată în folosul comunității.

Prin urmare, Colegiul penal consideră neîntemeiat motivul recurentului, precum că pedeapsa principală a fost greșit individualizată la care instanțele nu au ținut cont de gravitatea și impactul definitiv al infracțiunii săvârșite.

Colegiul penal atestă că, pedeapsa penală se aplică numai de către instanțele judecătorești. Legiuitorul stabilește prin lege pedepsele pentru infracțiuni și criteriile de individualizare a lor. Călăuzindu-se de aceste criterii, instanța de judecată, la stabilirea și aplicarea pedepsei infractorului, realizează voința legiuitorului, și nu a sa.

Potrivit dispozițiilor art.7, 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială a Codului penal.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76-77 Cod penal.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, iar limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite, care constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, deoarece instanțele de fond la stabilirea pedepsei principale lui V.Golimaz de 1 an și 6 luni închisoare, cu suspendarea pe un termen de 2 ani, au dat deplină eficiență împrejurărilor cauzei, numindu-i acestuia o pedeapsă corect individualizată, care este în limitele prevăzute de sanctiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat, luând în considerație gradul de pericol social la infracțiuni comise, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat, dar antecedentul penal este stins, precum și de comportamentul părții vătămate care în ziua comiterii faptei într-o oarecare măsură a provocat săvârșirea de către inculpat a infracțiunii și de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, pedeapsa fiind într-un raport rezonabil cu fapta comisă și scopul sancțiunii penale.

Prin urmare, argumentul recurentului, precum că instanțele nu au individualizat pedeapsa în corespundere cu prevederile art.61, 75 Cod penal și că decizia instanței nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei stabilite, nu pot fi reținute, deoarece din conținutul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la motivele invocate de recurent în acest sens, precum și se constată că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și aceasta nu contravine prevederilor art.394 Cod de procedură penală.

În continuare, după efectuarea procedurii de individualizare și stabilire a duratei și cuantumului pedepsei, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționare a chestiunii dacă pedeapsa aplicată inculpatului, acesta trebuie să o execute real ori sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi trasă concluzia că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării ei aplicate vinovatului pe un termen de probă.

În acest aspect, Colegiul remarcă că instanțele de fond sub raportul personalității inculpatului, au ajuns la concluzia că scopul pedepsei va fi atins prin suspendarea executării pedepsei stabilite lui V.Golimaz, pe un termen de probațiune de 2 ani.

Colegiul penal conchide că, instanțele de fond la stabilirea pedepsei inculpatului au respectat prevederile legii, fiindcă suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia și în atare situație, careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 1 an și 6 luni închisoare stabilite inculpatului, legea nu prevede, deoarece la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, suspendarea executării condiționate a pedepsei, conform art.90 alin.(1) Cod penal, poate avea loc.

În concluzie, Colegiul penal conchide că pedeapsa fixată inculpatului de prima instanță și menținută de instanța de apel este în corespundere cu prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, fiind în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale de care a fost recunoscut vinovat, iar aplicarea art.90 Cod penal în privința lui V.Golimaz s-a efectuat în limitele legii, considerând că stabilirea pedepsei condiționate acestuia va atinge scopul pedepsei penale de corectare și reeducare, nefiind absolut necesară izolarea lui de societate. Anume această pedeapsă va contribui la corectarea inculpatului, precum și la prevenirea săvârșirii de către acesta a altor acțiuni infracționale sau de alt ordin, dânsul fiind sub supravegherea organelor competente și sub pericolul de a executa pedeapsa cu închisoare real stabilită, în caz dacă va mai admite acțiuni ce sunt incompatibile cu ordinea stabilită de lege.

Prin urmare, la caz, au fost respectate principiile generale de stabilire a pedepsei, aceasta fiind individualizată conform prevederilor legale.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului, precum că prin comportamentul inculpatului, și anume de nerecunoaștere a vinei în cele comise se sfidează prevederile legii penale și scopul pedepsei penale, fapt se demonstrează că inculpatul nu realizează consecințele faptei sale, deoarece, potrivit art.66 Cod penal, recunoașterea vinovăției este un drept al vinovatului, dar nu o obligație și prin aceasta nu se poate deduce că inculpatul nu a realizat consecințele faptei sale.

Concomitent, urmează de evidențiat faptul că argumentele invocate de partea acuzării în recurs referitor la gravitatea faptei comise și persoana inculpatului, au fost deja obiect de judecare în instanța de apel, iar aceasta, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, minuțios le-a examinat și, apreciind toate probele din dosar, examinându-le în ansamblu, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor, corect considerându-le neîntemeiate, soluție expusă în textul deciziei instanței de apel (f.d.19-26 v.2), pe care instanța de recurs, fără a le reitera, le va susține integral.

Neîntemeiat este și motivul recurentului, precum că instanțele incorect nu au dispus încasarea de la inculpat în folosul statului a a cheltuielilor suportate la realizarea expertizei judiciare în sumă de 57 lei.

La acest capitol se atestă că, potrivit art.227 alin.(1) și (3) și 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

La caz, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate Z.Golimaz, în mărime de 57 lei, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat. Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit. Or, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea.

Prin urmare, reținând prevederile normelor legale expuse supra, instanțele corect nu au dispus spre încasare de la inculpat cheltuielile suportate la realizarea expertizei medico-legale.

Astfel, temeiurile prevăzute de pct.6), 10) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat de procuror, dat fiind faptul că acestea pot fi aplicate numai în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor din apel sau când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, pe când instanța de apel, respectând prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, și-a argumentat hotărârea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Deci, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal consideră că, în speța examinată, nu au fost constatate erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar și, potrivit legii, decide asupra inadmisibilității recursului declarat de procuror ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție.

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef interimar al Procuraturii de Circumscripție Bălți, Procopciuc Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2017, în cauza penală în privința lui Golimaz Vasile, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 octombrie 2017.

Președintele

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu